

Dohányzási szokások, 2019

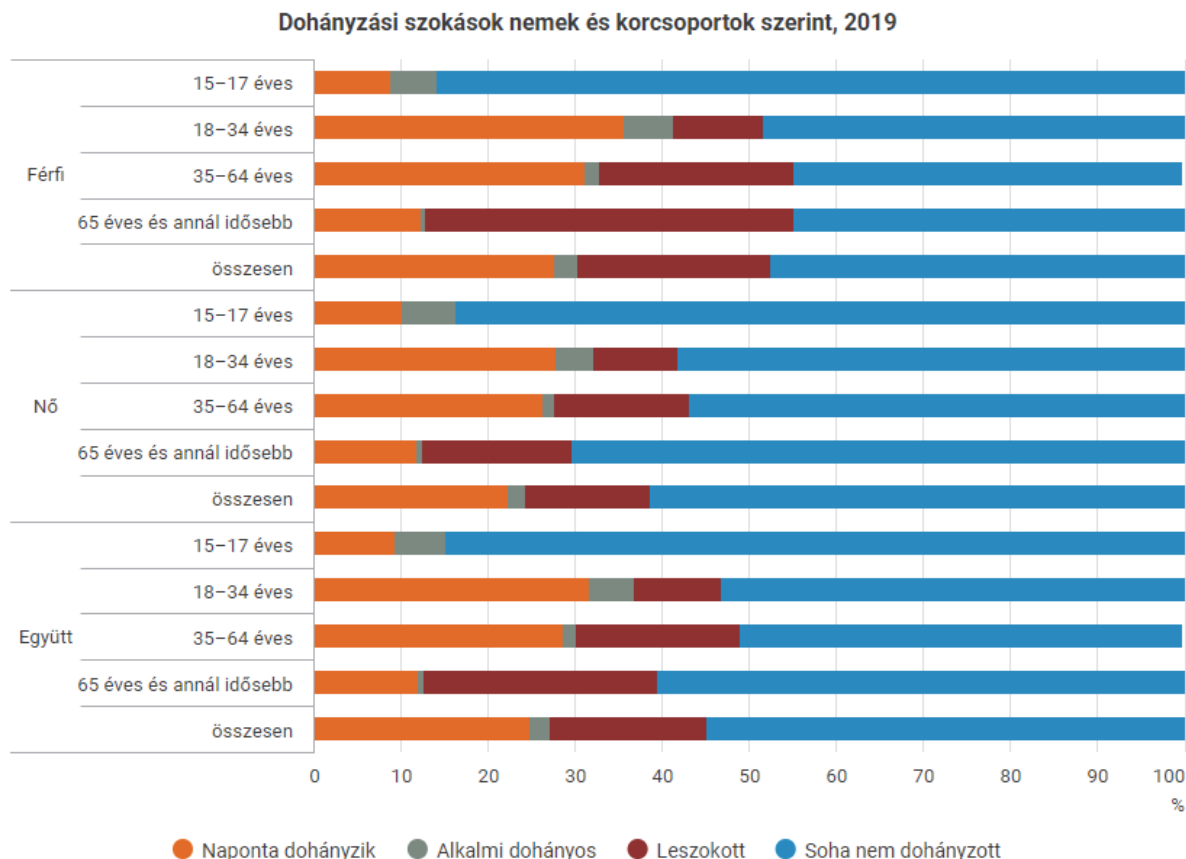
Az egészségkárosító magatartásformák közül az egyik legelterjedtebb a dohányzás. A dohányzás a magzati kortól kezdve az élet minden szakaszában negatív hatást gyakorol az egészségre. Az Egészségügyi Világszervezet adatai szerint a légcső-, hörgő-, illetve tüdőrák okozta halálozások 85%-áért, az ischaemiás szívbetegség miatti halálozások 16%-áért felelős.^[1] A világszervezet európai régiójához^[2] tartozó országokban a felnőttek 28%-a dohányzik, és 30 éves kor felett az összes halálozás 16%-a a dohányzáshoz köthető.^[3] A megbetegedések és a halálozások kockázati tényezői közül a dohányzás a leginkább megelőzhető, abbahagyásának pozitív hatásai mind rövid, mind hosszú távon jelentkeznek. A Covid19-járvány még inkább felhívta a figyelmet a leszokás fontosságára, ezért az Egészségügyi Világszervezet 2021-ben a dohányzásmentes világnap kapcsán a dohányzásról való leszokás támogatását tűzte ki éves kampányának céljául.^[4]

Hazánkban 2019-ben minden harmadik férfi és minden negyedik nő dohányzott. Mindkét nem esetében a 18–34 évesek között volt a legnagyobb az arányuk, míg a 65 évesek és annál idősebbek körében a legkisebb. A legkevésbé iskolázottak harmada, a szerényebb anyagi helyzetben levők 37%-a dohányzott, ugyanakkor a felsőfokú végzettségűek közül minden hetedik, a legmagasabb jövedelműek körében pedig minden ötödik ember élt ezzel a káros szenvedéllyel. A nemdohányzók huszada napi szinten volt kitéve a passzív dohányzásnak.

Az elmúlt tíz évben a dohányzási szokások nem változtak számottevően

Magyarországon 2009 és 2019 között a dohányzási szokások tekintetében nem történt jelentős elmozdulás.^[5] 2019-ben a 15 éves és annál idősebb lakosság^[6] 24,9%-a dohányzott napi rendszerességgel, 2,1 százalékponttal kevesebben, mint 2009-ben. Az alkalmi dohányosok aránya hozzájuk képest elenyésző volt (2,3%).

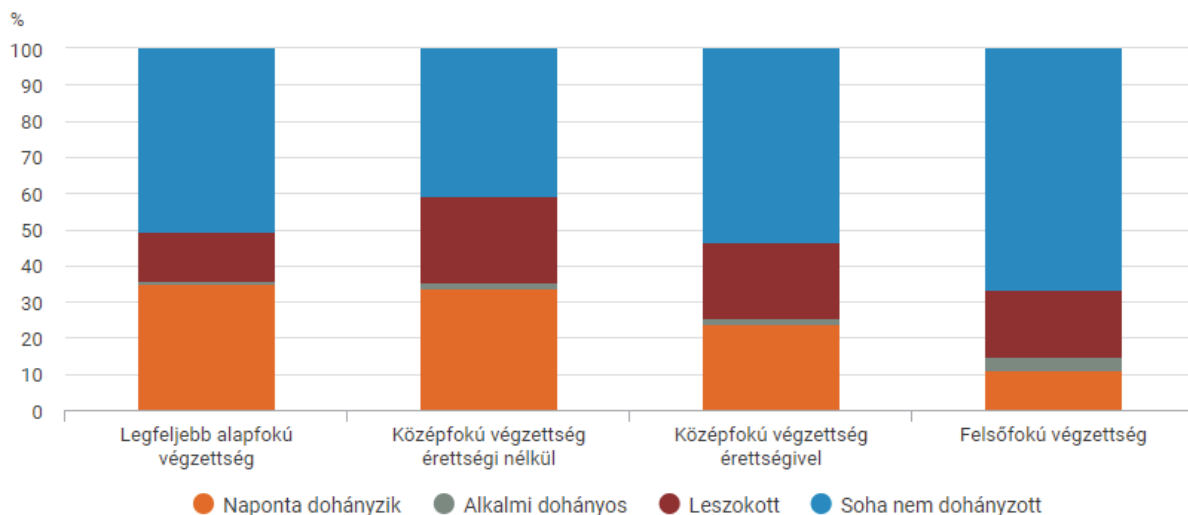
1. ábra

A napi rendszerességgel dohányzás és az iskolai végzettség, valamint a jövedelem^[7] között fordított irányú összefüggés figyelhető meg: a kevésbé iskolázottak, illetve az alacsonyabb jövedelműek egyharmada, míg a felsőfokú végzettségűek egytizede, és a magasabb jövedelműek 16,7%-a dohányzott naponta.

2. ábra

Dohányzási szokások a 25 évesek és annál idősebbek körében a legmagasabb iskolai végzettség szerint, 2019

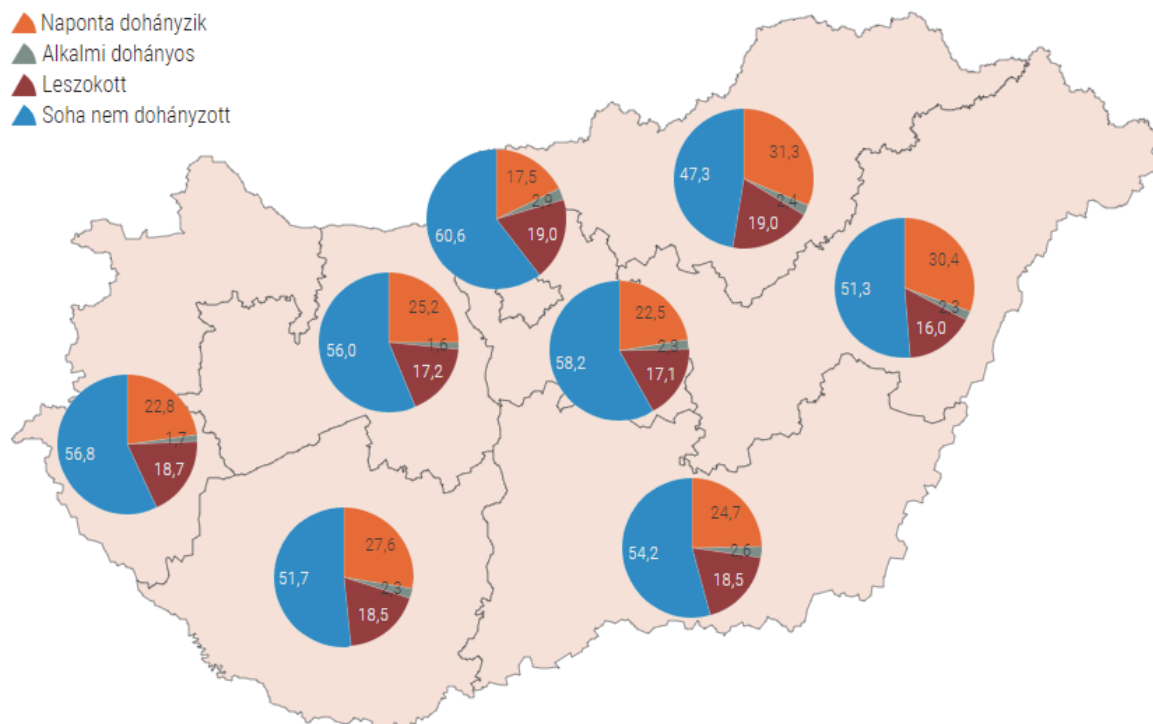

A budapestiek körében a legkevésbé elterjedt a dohányzás

A dohányzási szokások területi eloszlását tekintve Budapesten a legkedvezőbb a helyzet, ahol csaknem minden hatodik ember tartozott a napi dohányosok közé, míg Észak-Magyarországon és Észak-Alföldön minden harmadik hódolt naponta káros szenvedélyének.

3. ábra

Dohányzási szokások régiók szerint, 2019, %

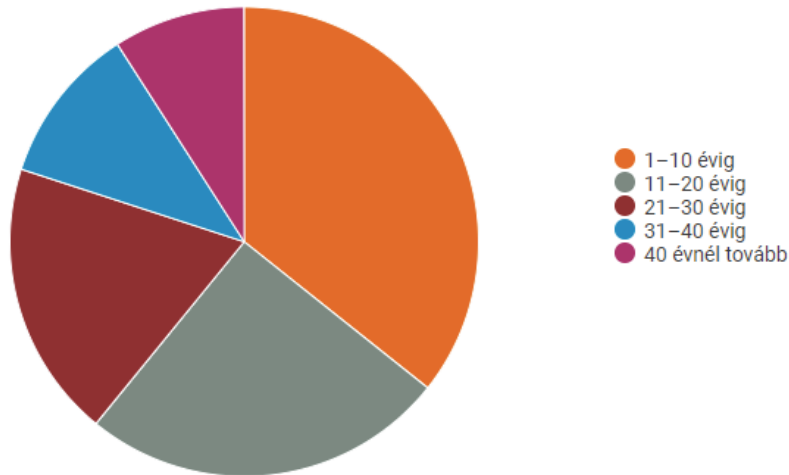

A rendszeres dohányosoknak jellemzően már serdülőkorban kialakult a káros szenvedélyük

Az alkalmanként dohányzók 36,1, a leszokottak 86,7%-a korábban legalább egy évig napi rendszerességgel dohányzott. Ők a naponta dohányzókkal együtt a népesség 41,4%-át tették ki. 2019-ben a naponta vagy korábban legalább egy évig napi rendszerességgel dohányzók között tízből négyen több mint 20 évig dohányoztak. A rendszeres dohányzás időtartamát az életkorral összevetve az látható, hogy köztük minden harmadik ember eddigi életének több mint a felében naponta rágyújtott.

4. ábra

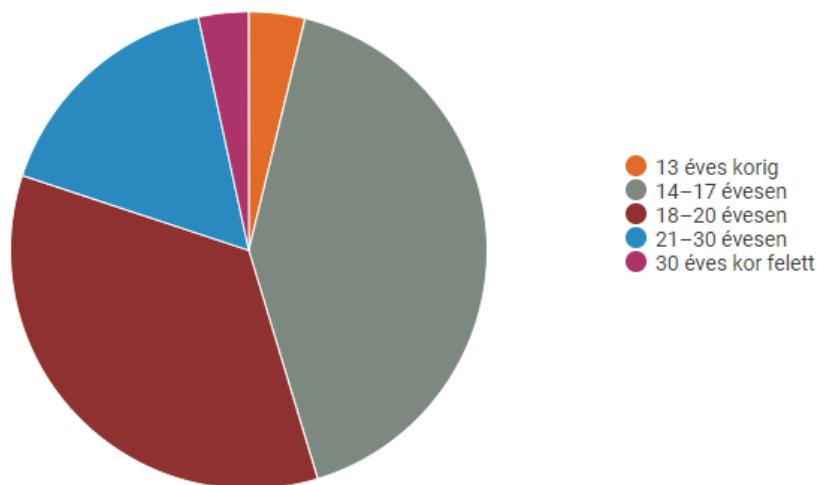
A napi dohányosok és a korábban legalább 1 évig naponta dohányzók megoszlása a rendszeres dohányzás időtartama szerint, 2019, %

Az életük során valamikor naponta dohányzók jellemzően tinédzserként kezdtek a káros szenvedélyüknek hódolni. Tízből nyolcan 20 éves korukban már dohányoztak, 30 éves koráig további egyhatodik döntött a dohányzás mellett. 30 éves kor felett már ritkán fordult elő, hogy valaki rászakott a dohányzásra.

5. ábra

A napi dohányosok és a korábban legalább 1 évig naponta dohányzók megoszlása a dohányzás elkezdésének ideje szerint, 2019, %

A napi rendszerességgel dohányzók fele kézzel sodort cigarettát szívott a készen vett termékek helyett vagy amellett

A naponta dohányzók 98,8, az alkalmi dohányosok 91,4%-a szokott cigarettázni. Tíz cigarettázóból kilenc nem is használt más dohányterméket. A cigarettázó napi dohányosok mintegy fele kizárólag készen vett cigarettát szívott, csaknem negyede kizárólag kézzel sodortat, további negyede mindkét típust használta. A cigarettázó alkalmi dohányosok között kevésbé volt népszerű a kézzel sodort cigaretta: 12,3%-uk szívta készen vett cigarettával vegyesen és mindössze 5,3%-uk kizárólagosan.

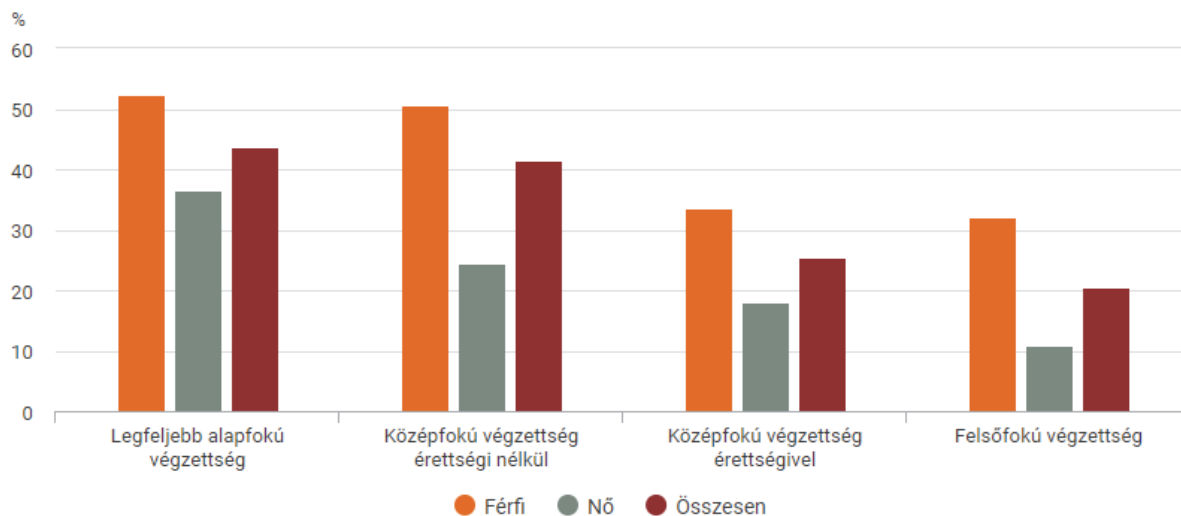
Készen vett cigarettát gyakrabban használtak a nők, a fiatal felnőttek, a magasabb iskolai végzettségűek, valamint a magasabb jövedelemmel rendelkezők, míg a kézzel sodort változatot a férfiak, a 15–17 évesek, az alacsonyabb iskolai végzettségűek és az alacsonyabb jövedelműek részesítették előnyben.

A rendszeresen cigarettázók egyharmada naponta legalább 20 alkalommal gyújtott rá

A rendszeresen cigarettázó férfiak 42,2, a nők 24,1%-a napi 20 vagy annál több szálát szívott el. A 15–17 évesek kivételével a férfiak a nőknél minden korcsoportban jellemzően erősebb dohányosok voltak. A 35–64 évesek, illetve a legalacsonyabb jövedelműek között fordult elő leggyakrabban a legalább napi 20 szál cigaretta fogyasztása. Mind a nők, mind a férfiak esetében a magasabb iskolai végzettségűek kevesebb cigarettát szívtak, mint a kevésbé iskolázottak. A nemek közötti különbség a diplomások körében volt a legnagyobb: az erős dohányos férfiak aránya háromszorosa volt a nőkének.

6. ábra

A legalább napi 20 szál cigarettát elszívók aránya a legmagasabb iskolai végzettség és nemek szerint a rendszeresen cigarettázó 25 évesek és annál idősebbek körében, 2019

Dohányzást helyettesítő vagy imitáló elektronikus eszközöket a fiatalok használtak a leggyakrabban

A dohányzást helyettesítő vagy imitáló elektronikus eszközök (e-cigaretta, e-shisha, e-pipa stb.) népszerűsége nőtt a 2019-et megelőző 5 évben. 2014-ben a 15 évesek és annál idősebbek mindössze 0,6%-a használt ilyen eszközt, 2019-ben azonban már 2%-os volt ez az arány. A népesség 2,3%-a korábban használt ilyen elektronikus eszközt, de már felhagyott vele.

2019-ben a használók fele naponta, fele alkalmanként kapcsolta be eszközét. Tíz használóból hat nikotintartalmú folyadékkal, három nikotinmentes folyadékkal töltötte meg rendszerint a készülékét, minden tizedik pedig mindkét típusú folyadékot használta. A férfiak körében csaknem kétszer gyakoribb volt az ilyen típusú eszközök használata, mint a nőknél, a korcsoportokat tekintve pedig a 35 év alattiak között volt a legelterjedtebb. Az elektronikus eszközt használók csaknem héttizede hagyományos

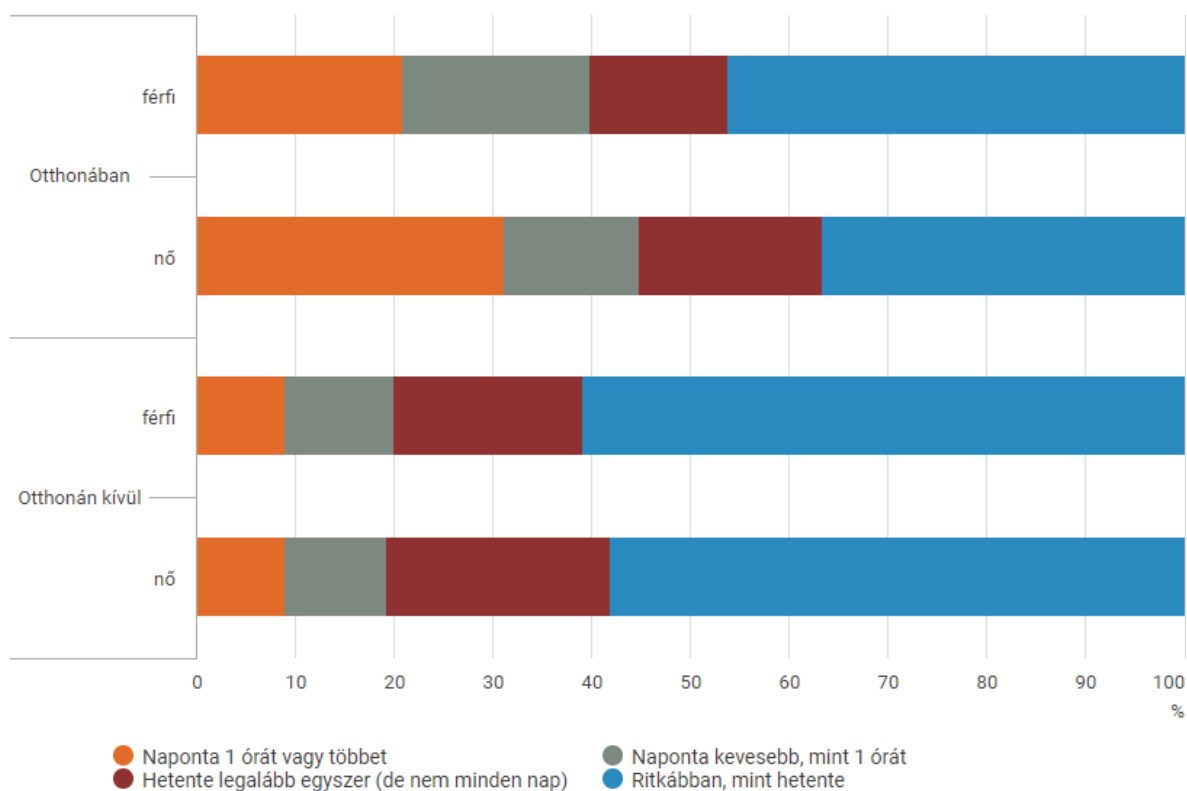
módon is dohányzott. A hagyományos dohánytermékekről leszokottak egy része (2,7%-a) elektronikus eszközökre váltott, ők tették ki a használók negyedét. A többiek soha nem dohányoztak hagyományos módon, kizárólag elektronikus eszközt használtak.

A nemdohányzó fiatalok tizede naponta szívta mások dohányfüstjét

A dohányzás egészségre káros hatásainak nemcsak a dohányosok, hanem a környezetük is ki van téve (passzív dohányzás). 2019-ben a nemdohányzók huszada napi szinten tartózkodott olyan helyiségben, nagyobbreszt az otthonában, ahol mások dohányoztak (a férfiak 6,3, a nők 4,9%-a). Leggyakrabban a 35 év alattiak, az általános iskolai végzettségűek, illetve a legalacsonyabb jövedelemmel rendelkezők, akik közül minden tizedik naponta szívta mások dohányfüstjét. A népesség 13%-a hetente vagy ritkábban, 81,4%-a soha vagy szinte soha nem került ilyen helyzetbe.

7. ábra

A nemdohányzó, passzív dohányzásnak kitett népesség megoszlása a tartózkodás helye, gyakorisága és nemek szerint, 2019

A nemdohányzó gazdaságilag aktívak 11%-a számolt be arról, hogy a megelőző 30 napban a munkahelyén vele egy légtérben mások dohányoztak, a férfiak kétszer nagyobb eséllyel, mint a nők. A fiatalok veszélyeztetettsége a munkahelyeken is magasabb volt, a 18–34 évesek egyhatodát érintette ez a probléma.

[1]: [↑ https://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/tobacco/data-and-statistics/effects-of-tobacco-on-health](https://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/tobacco/data-and-statistics/effects-of-tobacco-on-health).

[2]: [↑ https://www.euro.who.int/en/countries](https://www.euro.who.int/en/countries).

[3]: [↑ https://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/tobacco/data-and-statistics](https://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/tobacco/data-and-statistics).

[4]: [↑ https://www.euro.who.int/en/media-centre/events/events/2021/05/world-no-tobacco-day-2021-commit-to-quit](https://www.euro.who.int/en/media-centre/events/events/2021/05/world-no-tobacco-day-2021-commit-to-quit).

[5]:↑ A kiadvány megállapításai a 2019. évi Európai lakossági egészségfelmérésből származó adatokon alapulnak. <http://www.ksh.hu/elef>; http://www.ksh.hu/stadat_files/ege/hu/ege0040.html. Az ötévente végrehajtott felmérés eddigi 3 hulláma során dohányzás alatt a hagyományos dohánytermékek (cigaretta, pipa, szivar, tubák stb.) használatát értettük, az elektronikus eszközök használatára nem vonatkoztak ezek a kérdések.

[6]:↑ A továbbiakban, ha más korcsoport nem kerül megjelölésre, az adatok és megállapítások a 15 éves és annál idősebb népességre vonatkoznak.

[7]:↑ Az egy főre jutó nettó ekvivalizált háztartási jövedelem alapján.

További adatok, információk

[Kapcsolódó kiadványok](#)

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu

[Lépjen velünk kapcsolatba](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu